

Liite 1.
Toimenpideohjelma tiivistettynä

Toimenpidekokonaisuudet

1. ARKILIIKUNNAN ARVOSTUKSEN KASVATTAMINEN

(sisältää liikkumisen ohjauksen, kasvatuksen, viestinnän ja markkinoinnin toimenpiteitä)

- **Viestintä ja kampanjat** kannustavat aktiivisen liikkumisen myönteiseen ilmapiiriin
- **Elinikäisen liikennekasvatuksen** toimintamalli vauvasta senioreihin
- **Lasten ja nuorten koulu- ja harrastusmatkat** omatoimisesti lihasvoimin
- Kävelyn ja pyöräilyn lisääminen **työpaikoilla**
- Monipuoliset **vapaa-ajan** aktiivisen liikkumisen mahdollisuudet

2. TURVALLINEN, TOIMIVA JA VIIHTYISÄ LIKKUMISYMPÄRISTÖ YMPÄRI VUODEN

(sisältää pääosin infran ja olosuhteiden kehittämistoimia)

- Esteettömän ja viihtyisän **kävelypainotteisen keskustan** toteuttaminen
- Pyöräliikenteen **tavoiteverkon** toteuttaminen
- Laadukas väylien **hoito ja ylläpito** kesät talvet
- **Pyöräliikenteen palvelut** kuntoon

3. SITOUTUMINEN JA YHTEISTYÖ TUKEVAT OHJELMAN TOTEUTUSTA JA SEURANTAA

(sisältää pääosin yhteistyöhön, organisointiin, seurantaan ja resursointiin liittyviä toimia)

- **Osaaminen, yhteistyö ja resursointi**
- Aktiivinen ja ideoiva **vuoropuhelu** asukkaiden, yrittäjien ja yhdistysten kanssa
- Systemaattinen **seuranta** ja tuloksista **viestiminen**

Liikuntaohjelman toimenpide-ehdotukset on jaettu viiteen kokonaisuuteen:

- Lasten liikkuminen.
- Nuorten liikkuminen.
- Työikäisten liikkuminen.
- Ikääntyvien liikkuminen.
- Näitä tukevat muut toimenpide-ehdotuksiin.

1. ARKILIIKUNNAN ARVOSTUKSEN KASVATTAMINEN

1.1 Viestintä ja kampanjat kannustavat aktiivisen liikkumisen myönteiseen ilmapiiriin

Teemat sopivat hyvin Ketuli-ryhmään pohdittavaksi.

- Viestinnän ja markkinoinnin tehostaminen (Liikuntaohjelman 2025 keihäänkärki #2)
- Pyöräilyn brändäys ja näkyvyyden lisääntyminen: 5000 euron vuotuinen viestintä- ja markkinointibudjetti
- Näkyvät ja toistuvat kampanjat ja haasteet: Jätä auto kotiin kerran viikossa -päivä, Valtakunnalliset teemat ja haasteet (Pyöräilyviikko, Kilometrikisa), Liikennesääntöjen kertaus –tietoiskut, Pyöräsuunnistus, patsasmetsästys, museokävelyt
- Liikkuva aikuinen –ohjelmasta hyviä vinkkejä viestintään
- Kävelykoulu – opetetaan kävelemään tehokkaasti
- Kestävän ja turvallisen liikkumisen tietopaketti uusille uusikaupunkilaisille (vastamuuttaneille)
- Pelillistäminen: Crowdchupa-mobiilipeli pyöriteiden kunnon kartoittamiseen (nuoret)
- Koululaiset osallistuvat liikennelaskentoihin, tulosten käsittelyyn ja niistä tulee tehtävä soveltuvaan oppiaineeseen
- Tarinallistaminen: Mielekkäiden reittien ja paikkojen markkinointi, genius points, Esite, mistä katujen nimet ovat saaneet alkunsa ja niiden ympärille jokin tarina, sovellukset nähtävyyksiin (lisätietoa QR-koodit), markkinointia ja palvelua myös englanniksi
- Kaupunki tiedottaa aktiivisesti (UkiLife, some)

KETULI-ryhmä
Hyvinvointi- ja vapaa-aikapalvelut
Liikenneturva

1.2 Elinikäisen liikennekasvatuksen toimintamalli vauvasta senioreihin

Teemat sopivat hyvin Ketuli-ryhmään pohdittavaksi.

- Erillinen liitemateriaali (mm. toimenpiteitä seuraaville kohderyhmille: neuvolat, varhaiskasvatus, perusopetus, kouluterveys, nuoriso- ja liikunta / vapaa-aika, työikäiset/työpaikat/työterveys/työsuojelu, seniorit, tekninen toimi, ELY-keskus)
 - Hyvinvointi- ja vapaa-aikapalvelut
 - Seura- ja yhdistyskoordinaattori
 - Kasvun ja oppimisen palvelut
 - Sosiaali- ja terveysterveystpalvelut

KETULI-ryhmä

Hyvinvointi- ja vapaa-aikapalvelu
Seura- ja yhdistyskoordinaattori
Kasvun ja oppimisen palvelut
Sosiaali- ja terveysterveystpalvelut

1.3 Lasten ja nuorten koulu- ja harrastusmatkat omatoimisesti lihasvoimin kuljettaviksi

Teemat sopivat hyvin Ketuli-ryhmään pohdittavaksi.

- Koululaisten käyttämien reittien tunnistaminen
- Kouluympäristöjen vaaranpaikkakartoitukset
- Koulumatkaliikkumisen seuranta (rehtorikysely, kysely vanhemmille ja kuvaustehtävä koululaisille)
- Kävelen ja pyörällä tai sähköavusteisella polkupyörällä kouluun mahdollisimman suuren osan vuodesta. 1-luokkalaiset pyörällä kouluun huoltajan kanssa, 2-luokkalaiset huoltajan luvalla
- ”Tarpeettoman” saattoliikenteen vähentäminen
- Liikkuva koulu, kävelevät ja pyöräilevät koulu- ja harrastusbussit
- Liikutaan lasten kanssa jalan ja pyörällä ja opetellaan liikenneasioita
- Lapset harjoittelevat pyöräilyä päiväkodin pihassa
- Välitetään huoltajille liikenneturvallisuuden lyhytviestejä, joilla kannustetaan kestävään ja turvalliseen liikkumiseen
- Heijastinliivit on käytössä lapsilla ja henkilöstöllä

KETULI-ryhmä

Kasvun ja oppimisen palvelut
Seura- ja yhdistyskoordinaattori

1.4 Kävelyn ja pyöräilyn lisääminen työpaikoilla

Teemat sopivat hyvin Ketuli-ryhmään pohdittavaksi, mutta pääpaino hyte-ryhmällä.

- Henkilöstön haastaminen kävelemään ja/tai pyöräilemään työ- ja työasiamatkoja
- Taloudelliset kannustimet (esim. kilometrikorvaus) työasiamatkoista pyörällä
- Työsuhdepyöräetueduuden hyödyntäminen
- Sähköavusteiset tavarapyörät käyttöön
- Hankitaan vuosittain laadukkaita pyöräpysäköintikatoksia eri yksiköiden tarvekartoituksen perusteella
- Kävelykokoukset
- Haasteet:
 - Työntekijöiden työpäivän aikana tapahtuvan aktiivisen liikkumisen lisääntyminen
 - Vuosikellon teko kaikille hallintokunnille, sisäinen viestintä
 - Pyöräilyn Kilometrikisa, Kävelyn Kilometrikisa

Hallinto- ja elinvoimapaalvelut
Hyvinvointi- ja vapaa-aikapalvelut
KETULI-ryhmä

1.5 Monipuoliset vapaa-ajan aktiivisen liikkumisen mahdollisuudet

Teemat sopivat hyvin Ketuli-ryhmään pohdittavaksi.

- Ikääntyvien kannustaminen omaehtoiseen liikkumiseen
 - Esim. Voimaa Vanhuuteen -sivuston vinkeillä
 - Ikä- ja muistiystävälliset kulkureitit
 - Kaupunki toimii alustana/tukijana/promoottorina Kunnossa kaiken ikää -vertaistuen koulutuksen kanssa
- Reitti- ja kohdetiedot, markkinointi/esitteet, Reittikartta
 - Pyöräretkireitit, maastopyöräreitit
 - Esteettömät lähiliikuntareitit
 - Pump trackit
 - Kaupunginosapyöräilyt
 - Ukin ympäripyöräily
- Jalankulkukampanjat: kävely ja hiihto
- Pyörämatkailumahdollisuudet

KETULI-ryhmä
Hyvinvointi- ja vapaa-aikapalvelut
Hallinto- ja elinvoimapalvelut